

Keskinli Bahri İlhan Yaşamı & Eserleri

Cenk ŞAHİN

Mehmet Erhan YİĞİTER

Cenk ŞAHİN - Mehmet Erhan YİĞİTER

**KESKİNLİ BAHİRİ İLHAN
YAŞAMI & ESERLERİ**

ISBN 978-605-241-655-6
DOI 10.14527/9786052416556

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2019, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** ve **Pegemindex.net** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Nisan 2019, Ankara

Yayın-Proje: Ayşe Açıkgöz
Dizgi-Grafik Tasarım: Ayşe Nur Yıldırım
Kapak Tasarımı: Gültekin Akengin
Redaksiyon: Nadide Fatma Yiğiter

Ay-bay Kırtasiye İnşaat Gıda Pazarlama ve Ticaret Limited Şirketi
Çetinemeç Bulvarı 1314.Cadde No:37A-B
0312 472 58 55

Yayıncı Sertifika No: 36306
Matbaa Sertifika No: 33365

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51
Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Çocuklarımıza ve ailelerimize...

Cenk ŞAHİN

1981 yılında Ankara’da doğdu. Müzik eğitimine babasından aldığı bağlama dersleri ile başladı. İlkokul, ortaokul ve lise öğrenimlerini Kırşehir’de tamamladı. 1998 Yılında Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nın açtığı sınavı kazanarak lisans eğitimine başladı. Lisans eğitimi sırasında TRT Ankara Radyosu sanatçılarında Bircan Pullukçuoğlu ile bağlama ve Türk halk müziği kuramı çalışmıştır. 2002 yılında Kayseri’nin Pınarbaşı ilçesine müzik öğretmenini olarak atandı. 2005 yılında Şırnak ilinin Cizre ilçesinde vatani görevini tamamladı. 2006 yılında Kırşehir iline tayin oldu. 2014 Yılında Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Neşet Ertaş Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü’nün açtığı öğretim elemanı sınavını kazanarak bu bölüme öğretim görevlisi olarak atandı. 2017 yılında Anadolu Halk Sanatları Araştırma ve Uygulama Merkezine müdür yardımcısı olarak atandı. Yardımcı araştırmacı olarak Kırşehir folkloru ile ilgili B.A.P. projelerine katıldı. Halen Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Neşet Ertaş Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü’nde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır. Ulusal ve uluslararası nitelikte olmak üzere birçok Türk Halk Müziği Konseri düzenlemiş ve sahnelemiştir. Türk Halk Müziği yarışmalarına jüri üyesi olarak katılmıştır. Ulusal ve uluslararası dergi ve sempozyumlarda yayınlanmış çok çeşitli makale ve bildirimleri bulunmaktadır. Evli ve 2 çocuk babasıdır. “Bireysel Çalgı Eğitimi- Bağlama”, “Türk Halk Müziği Repertuarı” ve Türk Halk Müziği alan derslerini yürütmektedir. Lisansüstü eğitimine devam etmektedir.

Mehmet Erhan YİĞİTER

1979 yılında Ankara'da doğdu. Solfej ve ses eğitimi çalışmalarına 2001 yılında TRT Ankara Radyosu Çoksesli Gençlik Korosu'nda başlamıştır. 2006 yılında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü Müzik Öğretmenliği anabilim dalından mezun olmuştur. 2010 yılında yüksek lisans eğitimini, 2017 yılında doktora eğitimini tamamlamıştır. Şan çalışmalarını lisans döneminde Ankara Devlet Opera ve Balesi sanatçısı tenor Edip Arman ve Gazi Üniversitesi Öğr. Üyesi Prof. Suna Çevik ile, yüksek lisans döneminde Ankara Devlet Opera ve Balesi sanatçısı ve Hacettepe Devlet Konservatuvarı Öğr. Üyesi Doç. Keriman Davran ile, doktora döneminde Gazi Üniversitesi Öğr. Üyesi Prof. Dr. Ayşe Meral Töreyn ile sürdürmüştür. Lisans yıllarından itibaren Türk halk müziği ile ilgili ulusal ve uluslararası boyutta birçok konserde solist, korist ve bağlama icracısı olarak bulunmuştur. Müzik öğretmenliğinin yanı sıra halk müziği konserlerinde koro şefliği de yapmıştır. 2006-2017 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda müzik öğretmenliği yapmıştır. 2017 yılından itibaren Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Neşet Ertaş Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapmakta olup, 'Ses Eğitimi' ve Türk Halk Müziği alanında çalışmalarını sürdürmektedir. "Bireysel Ses Eğitimi" "Türk Halk Müziği Solfej ve Kuramı" ve "Batı Müziği Tarihi" derslerini yürütmektedir.

ÖN SÖZ

Ozanlar, âşıklar,şairler ve bestekârlar, bir milletin kuşaktan kuşağa kültür aktarımı ile yüzyıllar içerisinde biriktirdiği edebi ve müzikal hafızasının güncellenerek kayıtlı tutulmasını sağlayan ve sanatlarını icra ederlerken geleneksellikten beslenerek üretilecek yeni sözel ve müzikal ürünlerin verilmesi gibi önemli bir misyonu da gerçekleştiren bireylerdir. Yetiştikleri geleneksel kültür ortamlarında gerçekleşen sözlü aktarımlardan ve folklorik ritüellerden beslenerek ve bazen usta-çırak ilişkisiyle, bazen sosyal öğrenmelerle belli bir kültürel ve sanatsal birikime ulaşan bireylerin ortaya koydukları eserlerde yöresellik ve otantiklik özelliklerinin mevcut olduğu bilinmektedir. Kaynak kişi, besteci, âşık ya da halk şairi olarak isimlendirilen bireylerin, geçmişten gelen birikimi asıl maya olarak kullanarak, içerisine kendi duygusu, yeteneği, algıları, yaşam felsefesi, deneyimleri ölçüsünde kendinden izler katmak yoluyla bu mayayı yoğurarak eserlerini ortaya koyduklarını söylemek mümkündür. Halk müziğinde 'yöresellik' özelliğinin oluşmasını sağlayan etkenin de dedelerden öğrenilerek torunlara aktarılan bu "asıl maya" olduğu ifade edilebilir.Popüler müziğin nitelikli örneklerinin dışında estetik, edebî ve müzikal açılardan niteliği tartışılır durumda olan ürünlerini de, teknolojiden ve medyadan aldığı güçle,her geçen gün daha hızlı ve baş döndürücü şekilde insanlara ulaştırıyor olması, bireysel (ve zamanla toplumsal) belleklerde işgal ettiği alan ve odak noktası olarak farkındalıkları çoğunlukla sundukları üzerinde topluyor olması,ulusal müzik kültürümüze ait eserlerin varlıklarını sürdürmelerini olumsuz olarak etkilemektedir.Bununla birlikte,tüm boyutlarıyla ulusal kültürün zenginliklerinin farkedilmesini ve kayıt altına alınmasıyla kuşaklararası aktarımını sağlayacak akademik ve sanatsal çalışmaların nicel açıdan artması ulusal kültürün geleceğe taşınması anlamında umut verici olacaktır. Çalışmamızda yaşam öyküsüne ve eserlerine yer verdiğimiz Keskinli Bahri İlhan da Orta Anadolu müzik geleneğinden beslenerek yetişmiş bir âşıktır. Özellikle günümüzde Türk halk müziği kültürü içerisinde değerlendirilebilecek bir motifin bile kayıt altına alınmasının önemli olduğu düşünüülerek, ilgililere yararlı olması dileğiyle bu çalışma hazırlanmıştır.

Cenk Şahin – Mehmet Erhan Yiğiter

Mart 2019-Kırşehir

FOREWORD

Bards, minstrels, poets, and composers are those who help update and record the literary and musical memory which a nation has treasured for centuries through cultural transfer from a generation to another. They undertake an important mission to produce new oral and musical works by being nurtured from traditionalism when performing their arts. Characteristics of locality and authenticity are conspicuous in works produced by those who achieved a certain extent of cultural and artistic accumulation through verbal transference and folkloric rituals in traditional cultural environments, as well as apprentice-master relations or social learning. Those who are called source, composer, troubadour or minstrel produce their works by using the historical accumulation as an essential yeast and knead that yeast by adding their emotions, ability, perception, life philosophy, and experience. The “essential yeast” transferred from grandfathers to grandchildren is the very factor that reveals the characteristics of locality in folk music. Popular music works, including those of good quality and those of questionable quality from aesthetic, literary and musical points of view, reach people in an increasingly faster way by the power of technology and media. These works gather awareness mostly on what they present as a space and focal point they occupy in individual and social memories. This in fact negatively affect the survival of opuses belonging to our national music culture. The quantitative increase in academic and artistic works is going to make the national cultural wealth more appreciable with its all aspects and to ensure the intergenerational transfer of that wealth, which will be hope-inspiring in terms of carrying our national culture into future. Bahri İlhan of Keskin whose biography and works are presented in our study is a minstrel nurtured from Central Anatolian music tradition. This study has been completed, hoping it will be useful for those who are interested and considering that it is important to record every motif in Turkish folk music culture.

Cenk Şahin – Mehmet Erhan Yiğiter

March 2019-Kırşehir

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	vi
Foreword.....	vii
Giriş.....	1
Keskinli Bahri İlhan	11
Bahri İlhan'dan Alınarak Notaya Alınan Eserler	39
Bahri İlhan'a Ait Uzun Hava Formundaki Eserler	67
Kaynakça.....	75

GİRİŞ

Türk halk müziğini, geçmişten günümüze Anadolu'da yaşamış tüm medeniyetlerin rafineleşmiş kültürel miraslarından da beslenerek kendi karakteristik birikimine ulaşan, yakın coğrafyalardaki kültürlerin müzikleri ile karşılıklı etkileşimler yaşayarak ve yöresel anlamda kendine has özelliklerini birçok boyutuyla koruyarak Türk kültürel hayatı içerisinde varlığını sürdüren, aynı zamanda Türkiye'de seslendirilen geleneksel müzik türleri içerisinde kökleri en eski müzik türlerinden biri olarak betimlemek mümkündür. Türk halk müziği, derleme çalışmalarının başladığı 1920'li yıllara kadar sözel kültür içerisinde ve usta-çırak ilişkisiyle sürdürülen öğrenme-öğretme ortamlarında, her yörede geleneksel olarak sürdürülen toplantılarda(dinî, meslekî ya da etnik gruplara ait meclisler) belli bir devinim içerisinde ve kültürleşmelerden de etkilenerek varlığını sürdürmüştür.Kültür Bakanlığı ve Türkiye Radyo Televizyon Kurumu tarafından gerçekleştirilen araştırma ve derleme çalışmalarında, ilk besteleyen bilinmeyen eserler, toplumun ortak kültür mirası anlamında “anonim” eserler olarak tanımlanmışlardır.

Anonim tanımlamasıyla ilgili olarak Kaynar (1996) şunları bildirmektedir: “Sanat müziklerinde olduğu gibi türküler de baştan “kişisel” olarak doğar. Zaten hangi müzik türünde olursa olsun “toplu yaratma”(toplu beste) söz konusu değildir. Türkünün ilk yaratıcısı (besteci) bir sanatçı ozan olduğu gibi çoğu kez halktan herhangi bir kişidir. Bestecileri halk kültürüyle yoğrulmuş kişiler olduklarından kişisel yönleri zayıftır. Var olan kişisel izler silinmeye çok elverişlidir. Bestecinin bağlama ya da bir çalgı çalması çoğunlukla gerçekse de; saz çalmayan kişilerce de “türkü” yakılması, kişisel izlerin kolayca silinmesinin bir başka nedenidir. Ozan, bir olay ve bu olayın kendisine yarattığı duygulara dayalı olarak sözlü bir ezgi ortaya koyar. Bu mü-

zik parçası halkın duygu ve sanat anlayışı ile uyumlu ise benimsenir. Benimsenen türkü anonimleşme sürecine girmiştir. Benimsenmeyenlerse halk tarzına yatkın kişisel ürünler olarak kalır. Bilimsel olarak bu yaratmalara folklor ürünleri denir.”¹

Türkülerin zaman içerisinde anonimleşmeleriyle ilgili olarak Özbek(1994) şunları ifade etmiştir: “Türküleri yakanların hemen hepsi, halk şiiri ve müziği ile dolu, yüzlerce türkü bilen, sesi güzel olan kişilerdir. Yakmaya sebep olan olay veya duyguyu, yaşamış veya en ince noktasına kadar gönlünde duyan sanatçı (ruhu sanatçı olan kişi, âşık, halktan biri anlamında) hafızasındaki şiir ve ezgiler yardımıyla yeni bir türkü yaratır. Bu yeni yakılan türkü, hem eski türkülerden kolektif izler taşıdığı gibi, hem de zamanla türkü yakan sanatçının adı, topluma ters düşen söz ve ezgi bölümleri gibi kişisel izlerin silineceği ve değeri nispetinde yayılıp halka mâl olacağı için zamanla anonim halk edebiyatı ürünü karakterine sahip olur.”²

Yine “anonimleşme” ile ilgili olarak Atılgan(1992) şunları bildirmektedir: “Türkülerimiz; kaynağından çıktığı gibi kalmamış, halkın dilinde ve telinde nakış işlenerek, özümленerek, yorumlanarak yeni boyutlar kazanmış, çeşitli değişikliklere uğrayarak ferdiliklerini kaybetmişler, derleyiciler aracılığıyla da bizlere ulaşmışlardır. Türkülerimizin bu zaman dilimi içerisinde uğradığı değişiklikler “folklorik oluşum”(anonim olma) dediğimiz evreyi meydana getirir. Folklorik oluşumun meydana gelmesini sağlayan en önemli faktör de o zamanda iletişim araçlarının olmayışı, iletişimin dil ve tel aracılığıyla gerçekleşmiş olmasıdır. İşte bu özellik ferdî olan türkülerimizin anonim olmasını sağlamış, anonimlik ilkesi de türkülerimizin vazgeçilmez unsuru olmuştur.”³

1 Kaynar, Ü. (1996) “Türk Halk Kültürü ve Halk Müziği”, Ege Yayınları.İstanbul. s.41

2 Özbek, M. (1994) Folklor ve Türkülerimiz, Ötügen, İstanbul, s.64

3 Atılgan, H. (1992) Halk Müziğimizde Anonimlik ve Beste Meselesi, Türk Halk Musikisinde Çeşitli Görüşler. Kültür Bakanlığı. s.163

Anonim eser ile ilgili tanımlamalarda, eserin bestelenmesinden sonra belirli bir süre toplumun müzik kültürü içerisinde belirli edebî ve müzikal değişiklikler de yaşayarak varlığını sürdürmesi, müzik kültürü içerisinde kalıcılığını ispatlaması ve toplumsal kabul gördüğünün netleşmesi gibi etkenlere özellikle değinildiği ifade edilebilir. Türkülerin kaynak kişileri her ne kadar halk kültürüyle ve gelenekle yoğrulmuş ve birikimlerini ortaya koydukları esere yansıtmış olsalar da, zaman içerisinde edebi ya da müzikal yapısında gerçekleşen değişimlerin eseri daha rafine hale getirdiği düşünülmektedir. Gerek formuyla gerek edebi ve makamsal yapısıyla halk müziği karakterini yansıtan özgün eserleri, şayet kaynak kişileri biliniyorsa “türkü” ismiyle nitelendirme konusunda birbirinden farklı görüşlerin olduğu söylenebilir. Türk halk müziği alanında bazı otoriteler bestecisi belli olan eserleri türkü formunda özgün eserler olarak nitelendirmeyi tercih ederlerken, bazı otoriteler de türkülerin “anonim” ve “ferdî” türküler olarak sınıflandırabileceğini bildirmektedirler.

Çevik (2013), “ferdî”türküler isimlendirmesiyle ilgili olarak:” Bir türkü, metni ve/veya ezgisi bilinen bir kişiye ait olduğu zaman ferdî nitelik taşır ve ancak o zaman bu türkünün bir kişiye ait olduğundan söz edilebilir. Bu çerçevede bir müzisyenin türkü formunda bestelediği bir metin; kendisine, herhangi bir şaire, bir âşığa ya da bir tekke şairine ait olabileceği gibi anonim de olabilir. Ayrıca bir türkü icracısı yine kendisine ya da herhangi bir kişiye ait bir metni, anonim bir ezgiyle de birleştirebilir. Türkülerde söz ve ezgi bir arada olsa da asıl belirleyici olan ezgidir, bestedir. Bir türkünün metni, tamamen geleneksel formlarda üretilmiş bile olsa, ezgisiz okunduğunda sadece şiir olur. Bestelenmemiş bir metin için “türkü” iddiasında bulunmak pek de doğru değildir. Bu nedenle ferdî türkülerin asıl yaratıcısının beste yapma yeteneğine sahip kişiler olduğunu söyleyebiliriz. Günümüzde bu kişiler, artık yok olma noktasına gelmiş bir geleneğin son temsilcileri durumundaki âşıklarla amatör ya da profesyonel müzisyenlerdir. Bu kişiler ya beğendikleri, etkilendikleri bir metni besteleyerek ya da yaptıkları bir besteye uygun bir metin